

Nieuws uit het samenwerkingsverband November 2010

Leerlingentelling 1 oktober 2010

Dit jaar is geen mail rondgestuurd, om de gegevens leerlingentelling op te vragen voor het samenwerkingsverband, want we maken gebruik van de gegevens in BRON.

Eerste conclusie: het aantal leerlingen in het samenwerkingsverband daalt (- 90) en het deelnamepercentage is gestegen (van 2,8 naar 3,1 %). Alleen de vraag: zijn er leerlingen verwezen naar een SO school kunnen we niet beantwoorden.

Zie bijlage 1 : zijn de gegevens juist? Is dit het juiste aantal rugzakleerlingen op 1 oktober? Mail aanvullingen of correcties naar info@swvamstelzijde.nl

Opbrengstgericht werken, Kwaliteitsagenda PO en Referentieniveaus

Eén van de belangrijke doelstellingen van de Kwaliteitsagenda PO is de fundamentele, duurzame verbetering van de taal- en rekenprestaties. Op basis van wetenschappelijke inzichten blijkt dat een meer opbrengstgerichte manier van werken op het niveau van de klas, de school en het bestuur een belangrijke bijdrage levert aan het bereiken van deze ambitie. De referentieniveaus vormen een optimaal instrument om het opbrengstgericht werken in de praktijk te realiseren. Met de referentieniveaus kunnen doelen worden vastgesteld en leerprestaties van individuele leerlingen worden gemeten, gevolgd en waar nodig bijgesteld. Bovendien bevorderen de referentieniveaus een soepelere aansluiting tussen de verschillende onderwijssectoren doordat in elke fase van de opleiding van een leerling zijn of haar niveau op eenduidige wijze kan worden vastgelegd. Enkele waardevolle links:

- <http://www.taalenrekenen.nl> voor referentieniveaus taal en rekenen
- <http://schoolaanzet.nl> met veel Informatie, voorbeelden uit de praktijk en tips voor iedereen in het primair onderwijs. Ook voor de conferentie "scholen van morgen, blijvende kwaliteit" zijn hier enkele presentaties te vinden van d.d. 8 oktober 2010

Netwerken voor intern begeleiders: 2^e bijeenkomst 25 januari

De tweede bijeenkomst op 25 januari zal in het teken staan van "zorg in en rond de school". Daarbij komen aan de orde: zorgteam, VIA, het SBO, taalklas en opvang NNT-leerlingen in school, etc.

Heb je vragen of tips voor de invulling: mail ze aan info@swvamstelzijde.nl

HGW voor de intern begeleider

Op 9 november starten 8 deelnemers van het samenwerkingsverband met de cursus "*Handelingsgericht werken! En doorpakken in school,... cursus voor de intern begeleider*". Dit zijn Anneke Terstall (Kofschip), Carola Tabak (Roelof Venemaschool), Barber Bouwma (Joost v.d.Vondelschool), Marieke Vernooij (de Cirkel), Sau Ying Fung en Diona de Mol (de Horizon) Patricia Praamsma (Michiel de Ruyterschool) en Greet Rekelhof, (Parcivalschool). Veel succes!

Hoogbegaafdheid

Reminder: meld je aan op de site www.amstelwijzer.net, doe de nulmeting, maak een afspraak met Minka, plan het in! In de extra nieuwsberichten van 19 oktober is aan alle intern begeleiders een instructie verstuurd hoe in te loggen.

Taalklas: tips voor opvang NNT-leerlingen

Van verschillende kanten komen berichten over het toenemend aantal NNT-leerlingen op de scholen binnen ons samenwerkingsverband en steeds meer buitenlandse leerlingen met ouders die niet of nauwelijks Nederlands spreken.

Om problemen van zo'n leerling te bespreken met ouders is soms heel moeilijk.

Dit vraagt om beleid, liefst op alle scholen hetzelfde. Zijn er al scholen die afspraken op papier gezet hebben (afspraken met ouders, gebruik van een tolk, deelname aan Opstap, etc.) en dit willen delen met andere scholen? Mail info@swvamstelzijde.nl

Door de leerkrachten van de Taalklas /Schakelklas zijn tips voor de omgang en opvang van nieuwe NNT-leerlingen op de basisschool verzameld op:

<http://www.swvamstelzijde.nl/index.php/zorg/zorg-rond-school/schakelklas>

Matchpoint

Binnenkort wordt in het samenwerkingsverband informatiesysteem "Matchpoint" ingevoerd. Dit informatiesysteem brengt risicomeldingen van professionals, zowel binnen gemeenten als over gemeentegrenzen heen, bij elkaar en informeert meldende professionals onderling over hun betrokkenheid bij jeugdigen in de leeftijd van 0-23 jaar. Voor Matchpoint is het volgende informatie- en invoeringstraject afgesproken:

- **Informatiebijeenkomst** (tegelijk met schooldirecties van Uithoorn-Aalsmeer) op **23 november** a.s. van 15.00 tot 16.30 uur in de Raadzaal van gemeente Amstelveen. Zie bijlage. uitnodigingsbrief. Tijdens die bijeenkomst bespreken we ook de aansluitformulieren. (November 2010)

- Invullen van **aansluitformulieren door schooldirecties:**

(November/december 2010)

- Matchpoints **Accounts aanmaken** voor de gebruikers

(december/januari)

- Gebruikers instructie geven over Matchpoint (Februari 2011)

Meer info over matchpoint is te vinden op

http://www.dmo.amsterdam.nl/jeugd_onderwijs/matchpoint/home_matchpoint/hoe_werkt_matchpoint

Nieuws van VIA:

- **Nieuwe zorgcoördinator**

Met ingang van 1 november is Ingeborg van den Hoek aangesteld als zorgcoördinator van VIA Amstelzijde. Ze gaat 8 uur per week aan de slag als trajectbegeleider en het aanspreekpunt voor consultvragen. We zijn heel blij met deze invulling voor VIA Amstelzijde en wensen Ingeborg veel succes in deze functie, die ze naast haar werk als intern begeleider op het Kofschip uitvoert. Ingeborg zal nauw samenwerken met Thea Bos en (meestal) op maandagmiddag en donderdagmorgen aanwezig zijn op de Bouwerij, bereikbaar via het vaste nummer 020 6401917.

- **Aanvraag herindicatie**

Vriendelijk verzoek van de REC's: willen de scholen de aanvragen voor herindicaties indien mogelijk, in januari 2011 insturen. Dit om ervoor te zorgen dat de herindicatie voor het nieuwe schooljaar echt op tijd wordt verleend.

- **Project Beter pASSend**

In de bijlage informatie over het project beter pASSend. Het betreft een zeer kleine klas voor kinderen die vanwege hun complexe problematiek nu thuis zitten of dreigen thuis te komen zitten.

Er zijn nog een aantal plekken in deze klas. Zijn er in het samenwerkingsverband kinderen die voor deze klas in aanmerking komen? Neem dan contact op met VIA Amstelzijde of het adres onderaan de bijlage.

Herziening Protocol Kindermishandeling

Het herziene protocol Kindermishandeling is het resultaat van de herziening van 4 protocollen, te weten het Amsterdams Protocol Kindermishandeling, het Protocol Kindermishandeling Amstelland en Meerlanden, Protocol Kindermishandeling Noord-Holland en het Protocol Kindermishandeling Zaanstreek-Waterland. De herziening is onder andere gebaseerd op de komende Wet meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling (naar verwachting vanaf voorjaar 2011). Het protocol wordt uitgebracht met een bijbehorend stappenplan (en samenvattende kaart) kindermishandeling en huiselijk geweld.

Meer informatie op www.protocolkindermishandeling.nl.

Nieuw op de website: www.swvamstelzijde.nl

Nieuw op de website: een zoekfunctie en een deel voor ouders; dit laatste zal nog gevuld worden met informatie en links.

Actuele documenten en formulieren kunnen worden gedownload. Mis je nog iets, staat iets er erg onduidelijk of zelfs fout op, stuur dan een mail aan info@swvamstelzijde.nl

De site is in ontwikkeling en we blijven streven naar verbetering.

Tot slot:

Enkele weken terug is in de media volop aandacht besteed aan het toenemend aantal kinderen dat ten onrechte in therapie is (Voorpagina, 13 september) of medicatie krijgt (tv-programma Zembla, 18 september)....

Astrid Boon (orthopedagoge) schrijft hierop in de nieuwsbrief van Passend Onderwijs (oktober 2010) een reactie:

"Beseft moet worden wat de grote rol van scholen daarin is, die opvallend gedrag 'etiketteren' en bij ouders aandringen op onderzoek, behandeling of medicatie. Vaak voorbarig, dus ten onrechte....."

Lees verder in de bijlage aan het eind van de nieuwsbrief.

José Geijssel

Bijlage Leerlingentelling 1 oktober 2010:

Naam school	Brinnummer	ln.1-10-10	rugzak 1-10-10	verw.REC 09-10	REC 1 visueel geh.	REC 2 slechthorend	REC 2 slechthorend en mlk	REC 2 ernstige spr.taal moeilijkh	REC 2 doof en tevens zmlk	REC 3 zmlk	REC 3 zmlk / syndr. vanDown	REC 3 mytyl/tytyl	REC 3 langd.zieke kind.	REC 4 zmlk	REC 4 pedologisch inst.	REC 4 langdurik ziek (psych)	REC 4 PDD NOS	REC 4 autist
1 ^e Montessori	14ET	323	2								1		1					
2 ^e Montessori	14MQ	188	6				1			2				3				
Pionier (+Zwaluw)	15EX	291	1												1			
de Zwaluw			5				2				1				1			
H.Dun / Wereldbol	14KB	76	0		2													
Michiel de Ruyter	13MF	373	1				1											
Piet Hein	13UX	523	5				1						3		1			
M.L. King	14HM	289	1												1			
De Westwijzer	23TX	369	1										1					
Jan Hekmanschool	06AY	482	0															
Amstelwijs		2914	22		2	0	0	5		2	2	0	5	3	4			
Grote Beer	08GE	265	2										1					1
St.O.O.P		265	2		0								1					1
Amstelschool	09OV	203	4			2					1			1				
Karel Eykman	24BD	421	1															
Het Palet Noord (+Z)	12XL	373	0															
Het Palet Zuid		225	3				1						1					
Roelof Venema	07IX	553	4		1									3				
Willem Alexander	13DK	375	3				1										1	
De Cirkel	10WT	249	3			1	1					1	1	1				
De Horizon	10FO	331	3			1	2											
Joost v/d Vondel	05FP	132	0															
Het Kofschip	10KB	381	3										2		3			
De Triangel	23TW	691	6									3			5			
Ond.groep A'land		3934	30		1	4	2	3			1	4	4	5	8			1
De Regenboog	04LF	0	0															
Amos		0	0															
Bekema	03TT	244	1			1												
A.S.K.O.Amsterdam		244	1			1												
Totaal basisscholen		7357	55		3	5	2	8		2	3	4	10	8	12			1
Schakel	03HT	117	20				4			5			2		9			
Wending	00JX	114	13			1	3			4			2		4			
Totaal SBaO A'veen		231	33			1	7			9	0		4	0	13			
Totaal P.O.		7588	88		3	6	2	15		11	3	4	14	8	25			1
deelname %		3,01																
2% leerlingen		152																

brief uitnodiging van "Matchpoint"

Geachte Schooldirectie,

Vanaf 1 januari 2011 zullen professionals in de stadsregio Amsterdam die dagelijks met jongeren in te maken hebben, gebruik kunnen maken van Matchpoint, Verwijsindex voor de Stadsregio Amsterdam. Graag nodigen wij u namens de Stadsregio Amsterdam uit voor de informatiebijeenkomst over de werking van Matchpoint en rol van Onderwijsinstellingen daarin. **De bijeenkomst is gepland op 23 november van 15.00 uur tot 16.30 uur in het Raadzaal van de gemeente Amstelveen.**

Hieronder volgt kort een uitleg over Matchpoint:

Verwijsindex risicjongeren en Matchpoint

Met ingang van 1 augustus 2010 zijn de Nederlandse gemeenten wettelijk verplicht om aan te sluiten op de landelijke verwijsindex risicjongeren (VIR). De VIR brengt risicomeldingen van professionals, zowel binnen gemeenten als over gemeentegrenzen heen, bij elkaar en informeert meldende professionals onderling over hun betrokkenheid bij jeugdigen in de leeftijd van 0-23 jaar. Met behulp van de VIR blijft de jongere in beeld, kunnen professionals ketenregistraties afgeven en door middel van zorgcoördinatie hun activiteiten op elkaar afstemmen. De VIR wordt gevoed door regionale verwijsindexen. Voor Stadsregio Amsterdam is Matchpoint ontwikkeld als regionale verwijsindex risicjongeren.

Gebruikers van Matchpoint

Alle gemeenten¹ in de Stadsregio Amsterdam hebben besloten om aan te sluiten op Matchpoint. Matchpoint is een beveiligde website waarop meldingen worden gedaan. In Matchpoint wordt geen inhoudelijke informatie opgeslagen, in de toepassing wordt alleen de zogenaamde "buitenkant informatie" (enkel het feit dat iemand betrokken is maar nooit de inhoudelijke reden) opgeslagen. In Matchpoint is zichtbaar wie er betrokken zijn in de keten rondom een jongere en niet wat er aan de hand is met een jongere. In de stadsregio Amsterdam worden zowel regionaal opererende partijen zoals Bureau Jeugdzorg, de GGD, Altra, Spirit, Bureau Halt en Maatschappelijk Werk aangesloten als meer lokaal opererende partijen bijvoorbeeld Onderwijsinstellingen en Huisartsen. Voor meer informatie kunt u terecht op de website: www.amsterdam.nl/matchpoint

Standpunt SWV Amstelzijde

Het implementatieteam Matchpoint heeft er voor gekozen onderwijsinstellingen te benaderen via een aantal samenwerkingsverbanden en Onderwijskoepels. Het programma Matchpoint, haar functies en de benaderingswijze van het Onderwijsveld zijn reeds besproken met het bestuur van het samenwerkingsverband Amstelzijde. Zij hebben positief gereageerd op het aansluitadvies Matchpoint. Deze uitnodiging betreft de volgende stap in het aansluitproces namelijk het informeren van de schooldirecties.

¹ Amsterdam, Amstelveen, Aalsmeer, Ouder-Amstel, Haarlemmermeer, Diemen, Uithoorn, Purmerend, Zaanstad, Middenbeemster, Edam-Volendam, Oostzaan, Wormerland, Zeevang, Waterland, Landsmeer.

Doel Informatiebijeenkomst

Het doel van de informatiebijeenkomst is:

- De genodigden te informeren de wijze waarop zij gebruik kunnen maken van Matchpoint
- Bespreken van een aantal voor Onderwijsinstellingen specifieke aandachtspunten als het gaat om Matchpoint. (bijv. relatie met de ZATs)
- Beantwoorden van vragen over Matchpoint.
- Het bespreken en uitdelen van aansluitformulieren waarmee de schooldirectie kan aangeven zich te willen aansluiten op Matchpoint zodat er aan de hand daarvan gebruikersaccounts kunnen worden aangemaakt.

U kunt zich opgeven voor de bijeenkomst door een bericht te sturen naar matchpoint@stadsregioamsterdam.nl, wilt u in het bericht de volgende informatie opnemen:

- Naam en vestigingsplaats van de school
- Welke personen er uit de directie aanwezig zal zijn
- De contactgegevens van de aanwezige personen.

Met vriendelijke groeten,

Namens de Gemeente Amstelveen, Aalsmeer, Ouder-Amstel, Diemen, Uithoorn.

Het implementatieteam Matchpoint,

Carijn Tulp

matchpoint@stadsregioamsterdam.nl

Bijlage:

Beter pASSend

onderwijs in een kleine onderwijssetting met veel individuele begeleiding

In een denktank waarin REC Bovenamstel, het convenant autisme, het steunpunt autisme Noord-Holland, de Bascule en de Pionier vertegenwoordigd zijn is een project ontwikkeld waarin in een zeer kleine onderwijssetting met veel individuele begeleiding een zeer kwetsbare groep leerlingen die dreigen buiten het onderwijs te gaan vallen of al langere tijd vallen intensief begeleid worden zodat ze weer kunnen deelnemen aan het onderwijsproces in brede zin, in omstandigheden die zijn aangepast aan hun mogelijkheden.

Onze doelgroep: leerlingen in de basisschoolleeftijd met chronische complexe psychiatrische problematiek, een stoornis binnen het autistisch spectrum, met minimaal (beneden)gemiddelde cognitieve mogelijkheden die met verschillende vormen van ondersteuning in verschillende vormen van onderwijs gevolgd hebben, maar die ondanks alle extra begeleiding ook binnen het speciaal onderwijs uitvallen en waarvan ouders bereid zijn samen te werken met het onderwijsteam van deze klas. Het zijn leerlingen die een zeer gestructureerde en voorspelbare leeromgeving nodig hebben, veel individuele begeleiding nodig hebben en niet goed kunnen functioneren in een klas van maximaal 11 kinderen en vaak (door overprikkeling) niet een volledige schooldag aankunnen. Vaak verloopt de het leren niet vanzelfsprekend omdat deze leerlingen door hun autisme spectrum stoornis moeite hebben taken te overzien en te plannen, maar ook specifieke interessegebieden hebben en minder vanzelfsprekend met 'gewone' schooltaken aan de slag gaan. Deze leerlingen hebben een CIZ indicatie waarmee ze, naast de activiteiten die ze in de klas doen, ook in de middag onder professionele begeleiding activiteiten kunnen doen.

Wat willen wij bieden? Een veilige, voorspelbare leeromgeving waarin leerlingen die niet meer vanzelfsprekend naar school gaan weer een vast dagprogramma in een aangepaste klassensetting kunnen ervaren. Er is een leerkracht en een sociotherapeut aanwezig in deze klas waar plaats voor 4 tot 5 leerlingen is. Er is dus veel individuele begeleiding en aansturing mogelijk. Het is belangrijk dat we de leerlingen goed leren kennen zodat we een programma op maat kunnen maken. We willen samen ontdekken waar de motivatie van elke leerling ligt (welke onderwerpen willen ze iets over leren, welke activiteiten vinden ze leuk om te doen) en zo het leerproces in kleine stapjes weer op gang brengen. Het belangrijkste doel is dat de leerling weer graag naar de klas komt en gaat ervaren dat hij of zij met een duidelijk dagprogramma succeservaringen op kan doen op school (niet in de zin van grote vorderingen maken, maar weer activiteiten in de klas aandurven).

De klas zal 4 ochtenden per week open zijn. Per leerling zal een programma op maat worden samengesteld, waarbij bij de start een goed ingroeiprogramma zal worden gemaakt waarin goed wordt afgewogen hoeveel uur en op welke dagen gestart zou kunnen worden. Uitbreiding is mogelijk tot 4 ochtenden per week, mits blijkt dat de leerling die goed aan kan. We gaan er van uit dat deze leerlingen blijvend ondersteuning en een zeer aangepaste leeromgeving nodig hebben en doorstromen naar een reguliere cluster 4 of cluster 2 klas is geen doel.

Contactgegevens:

De Pionier

Rijksstraatweg 145

1115 AP Duivendrecht

Telefoon de Pionier: 020-8901610

Receptie de Bascule: 020-8901900

Alexandra Benschop: a.benschop@debascule.com

Afke van der Velden: a.vandervelden@debascule.com

Merel Verspuij: m.verspuij@debascule.com

Bijlage Astrid Boon – 27/09/10,

Enkele weken terug is volop aandacht besteed aan het toenemend aantal kinderen dat ten onrechte in therapie is (Voorpagina, 13 september) of medicatie krijgt (tv-programma Zembla, 18 september)....

Beseft moet worden wat de grote rol van scholen daarin is, die opvallend gedrag 'etiketteren' en bij ouders aandringen op onderzoek, behandeling of medicatie. Vaak voorbarig, dus ten onrechte.

Op scholen is een zorgelijke ontwikkeling gaande. Sinds 2002 is er enerzijds de 'rugzakregeling' gekomen waardoor scholen geld krijgen voor hulp aan leerlingen met een psychisch of fysiek probleem; sindsdien proberen zowel scholen als ouders zoveel mogelijk kinderen met opvallend gedrag te voorzien van een probleemetiket teneinde begeleidingsgelden binnen te halen.

Vanaf 2009 zijn in een aantal grote steden vele tientallen miljoenen naar scholen gevloeid. Dit naar aanleiding van het WRR-rapport Vertrouwen in de school dat ervoor pleitte 'overbelaste' leerlingen met meer liefde, aandacht, hulp en structuur te omringen. Beide geldstromen hebben ertoe geleid dat het aantal 'zorguren' en hulpverleners per school explosief is gegroeid. Het is een bloeiende bedrijfstak geworden, waar scholen leerlingen die aanhoudend regels overtreden graag naar verwijzen. Hulpverleners op hun beurt zijn vooral opgeleid om deze probleemgevallen te 'adopteren'.

Zonder na te gaan of druk gedrag mogelijk verband houdt met instituutsfactoren zoals rumoerige lessen of ineffectieve sancties, concludeert men vaak voortijdig dat externe hulpverlening nodig is. Zo schatten hulpverleners op scholen dat daar 15 procent echte probleemgevallen te vinden zijn, terwijl wetenschappers als Jo Hermanns en Kees van der Wolf uitgaan van slechts 4 tot 5 procent. Gedragsproblemen nemen in aantal en intensiteit toe doordat scholen wangedrag van 'sneue gevallen' soms lange tijd door de vingers zien. Zodra een gedragsmoeilijke leerling – desgevraagd – melding maakt van een zorgelijke thuissituatie, geven scholen geen straf meer. Ook niet als zo'n leerling steeds meer gaat spijbelen of in een boze bui een leerling tegen de muur smijt. Men concludeert dat het gedrag door de thuissituatie komt en dat er eerst hulp moet komen, want sneue gevallen moet men geen straf geven, zo is de achterliggende gedachte.

We zijn kennelijk vergeten dat er altijd al sprake is geweest van problematische gezinssituaties, waarin vaders aan de drank waren, gezinsleden sloegen of het gezin verlieten. Als een leerling vroeger door opvallend gedrag de les verstoorde, had die meestal meteen een flinke effectieve straf te pakken. Om die straffen te voorkomen, deden die kinderen hun uiterste best niet in negatieve zin op te vallen. Alle gevallen waarin dat lukte, was winst. Ook nu zou menig lastpak door de preventieve werking van effectieve gedragscorrigerende strafmaatregelen kunnen worden behoed voor zowel voorbarige hulpverlening als voortijdige schooluitval.

Maar tegenwoordig wordt opvallend gedrag beloond met aandacht, want de leerling wordt al snel als 'zorgleerling' beschouwd. Zeker als er thuis ook nog problemen zijn. Dan krijgen docenten vaak een mail met het verzoek 'om een beetje rekening te houden' met het storende gedrag van leerling x 'omdat er privéproblemen zijn'; dat leidt er regelmatig toe dat wangedrag tijdenlang wordt gedoogd.

Daardoor ontbreekt voor de betreffende leerling elke prikkel het eigen gedrag te wijzigen. Als onwenselijk gedrag niet adequaat wordt bestraft, wordt het erger. Dat is

het moment waarop de scholen de gedragsmoeilijke leerling verwijzen naar hulpverleners. De leerling krijgt dan permissie tijdens de les uitermate prettige gesprekken te voeren met een van de vele hulpverleners op school. Onwenselijk gedrag van 'sneue' gevallen heeft zodoende onbedoeld positieve consequenties voor het kind.

Zelfs als hele klassen gebukt gaan onder lesverstoring gedrag van enkele 'hulpbehoevende' leerlingen, vinden scholen het gebruik van effectieve pedagogische bestraffing nog steeds 'zief'. Helaas wordt vergeten dat als men kinderen die inadequaat omgaan met boosheid of verdriet over hun thuissituatie de hand boven het hoofd houdt, het lesverstoring gedrag aanhoudt.

Als de situatie dan stilaan onhoudbaar wordt, volgt er een gesprek tussen school en ouders, waarin de noodzaak van verwijzing naar een hulpverleningsinstantie wordt aangekaart.

Wenselijker zou zijn dat scholen niet meteen het bijzondere doen – namelijk het inschakelen van hulpverlening – maar eerst met het meest voor de hand liggende beginnen:

1. het scheppen van meer structuur, rust en orde in de lessen.
2. het ontmoedigen van les- en ordeverstoring gedrag door effectieve huis-tuin-en-keuken sancties, ook als het kinderen met 'problemen' betreft.
3. en het inslijpen van sociaal gewenst gedrag door een beloningssysteem.

Zo blijven gedragsproblemen hanteerbaar en is in veel minder gevallen hulpverlening nodig. Dat bespaart vele miljoenen euro's die beter preventief ingezet kunnen worden. Dit kan door schoolpersoneel te trainen in technieken om een ordelijk, prikkelarm werkklimaat in lessen te bewerkstelligen.

Dan kunnen alle leerlingen maximaal profiteren van rustige lessen en kan schooluitval tot een minimum worden beperkt.